

3. POKRISTJANJEVANJE VZHODNOALPSKIH SLOVANOV – OBLAST PRIHAJA Z ZAHODA

- **Obri /Avari** začnejo s sovražnimi napadi ogrožati Karantance
  - Karantanski knez Borut → sporoči Bavarcem, da nad Karantanijo prihaja obrska vojska in jih prosi za pomoč → Bavarci jim pomagajo in porazijo Obre, s tem rešijo Karantance in jih podvržejo frankovski kraljevi podložnosti (na Bavarsko odpeljejo talce)
- Bavarci so že v času napada Obrov priznavali frankovsko nadoblast
- Karantanci niso popolnoma izgubili samostojnosti (sami izbirajo svoje kneze, vendar zanje morajo pridobiti frankovsko dovoljenje)
- Kneza Boruta sta nasledila Gorazd in Hotimir (dovoljenje izdal frankovski vladar Pipin)
- Ob zmagi nad Obri so Bavarci s seboj odpeljejo talce, med njimi je bil tudi sin kneza Boruta (**Gorazd**)
- Knez Borut Bavarce prosi, da naj Gorazda vzgojijo v krščanskih šegah in ga naredijo kristjana (isto prosi za nečaka Hotimirja)
- V času svojega vladanja knez Hotimir prosi škofa Virgila, naj obišče njegove rojake z namenom, da jih potrdi v veri – Virgil se odzove in med Karantance pošlje svojega škofa Modesta, ki bo učil ljudstvo (z njim gredo duhovniki: Watton, Reginberg, Gozharij, Latin ter diakon Ekiharda z kleriki)
- Škof Virgil, da Modestu dovoljenje, da blagoslavlja cerkve ter posvečuje duhovnike po kanonskih določilih

Škof Modest:

- Posvetil je številne cerkve, tudi cerkev Gospe Svete, ki je postalo versko središče Karantancev
- Med Karantanci je ostal vse do smrti
- Njegovo delo je bilo med Karantanci dobro sprejeto in uspešno. ZAKAJ? Blaga irska misijonarska metoda!
- Irski misijonarji:
  - ❖ niso uporabljali prisile,
  - ❖ upirali so se na domače vrhnje sloje in prek njih vplivali na prebivalstvo
  - ❖ upoštevali so jezik ljudstva
  - ❖ starih šeg in navad niso dušili, dajali so jim novo krščansko vsebino
  - ❖ uvedejo posebno cerkveno dajatev (slovanska desetina), ki je bila za 1/3 manjša od desetih drugod
  - ❖ Karantanci kljub misijonarski metodi nove vere niso sprejeli povsem brez odpora

Franki:

- pri pokristjanjevanju uporabljali silo in prisilo
- proti tistim, ki nove vere niso sprejemali so ukrepali s strogimi kaznimi
- zasegali so premoženja v korist cerkve
- vsakomur, ki še je naprej uporabljal poganke obrede so grozili s smrtjo

- Misijonarjenje v Karantaniji je bilo do konca 8. st. stvar **salzburške cerkve**
- **Spor med Oglejem in Salzburgom za cerkveno pristojnost**
  - V antiki je Karantanija cerkveno pripadala Ogleju, ki se ob koncu 8.st. začne zopet zanimati za svoje stare pravice
  - Spor reši Karel Veliki: l. 811 odloči, da bo cerkvena meja med oglejskim patriarhom in salzbuško (nad)škofijo potekala po reki Dravi (meja se obdrži skoraj 1000 let, vse do reform Marije Terezije sredi 18.st.)
- Pomembno vlogo pri pokristjanjevanju imajo **samostani**:

- a) samostan v Innchenu (ustanovljen l. 769 v bližini izvira Drave; ustanovili so ga, da bi »neverni slovanski narod pripeljali na pot resnice)
- b) samostan v Molzbichlu pri Spittalu
- c) škofija Freising na Bavarskem (tam so na prelomu tisošletja nastali **Brižinski spomeniki**)

SPODNJA PANONIJA

- Karantanski in karniolški Slovani so se l. 818 vključili v **upor Ljudevita Posavskega** (spodnjepanonski knez) proti furlanskemu upravniku
- Uprli so se mu zaradi neuspele pritožbe nad njegovim ravnanjem pri frankovskem vladarju Ludviku Pobožnemu
- l.820 je bil upor zadušen
- upor je bil za Karantance usoden – zaradi neuspeha povsem izgubijo samostojnost (kneze zamenjajo frankovski grofi; stare, domače oblike družbene organizacije nadomestijo frankovske – tako v vzhodnoalpskem prostoru začnejo nastajati prva zemljiška gospostva)
- Franki so po končani vojni z Obri v Panonski nižini ustanovili **mejno grofijo Spodnjo Panonijo**
- Zajemala je obsežna ozemlja vse od Rabe do Donave in Drave s Sremom
- l.840 je kralj Ludvik Nemški podelil del Spodnje Panonije ob reki Zali v fevd slovanskemu knezu **Pribini**
- l.847 je Pribina postal mejni grof Spodnje Panonije in pri Blatnem jezeru sezidal svojo **prestolnico Blatenski Kostel**
- kot mejni grof je moral skrbeti za obrambo pred Moravani in Bolgari
- v svojo opustošeno grofijo je naseljeval koloniste (Slovani)
- Pribina so ubili Moravani, nasledil ga je sin **Kocelj**
- l. 869 se je skupaj z velikomoravskim knezom **Rastislavom** uprl Frankom
- na Kocljevo pobudo papež Hadrijan II. za škofa sirmijske (spodnjepanonske) škofije postavi **grška misijonarja Metoda in Konstantina** (prej pod salzburško nadoblastjo)
- Spodnja Panonija s Kocljem postane središče cerkvenega in kulturnega delovanja

Ciril (Konstantin) in Metod:

- Brata, ki sta prihajala iz Soluna
- Bila sta zelo izobražena in uspešna misijonarja
- Na prošnjo slovanskega kneza Rastislava ju je bizantinski cesar Mihael III. poslal na Moravsko
- NALOGE:
  - uvedla slovansko bogoslužje
  - poučevala in pripravljala slovanske duhovnike
  - prevajala najpomembnejše knjige za potrebe slovanskega misijonstva
  - Konstantin je sestavil prvo slovansko pisavo-**glagolico**
- Naletela sta na odpor frankovsko-bavarske duhovščine (obtožijo ju krivoverstva)– 867 želita vrniti v Carigrad preko Benetk
- Istega leta se na povabilo papeža Hadrijana II. odpravita v Rim, kjer uspešno zagovarjata svoje misijonsko delo med Slovani na Moravskem
- Konstantin ostane v Rimu, se umakne v samostan in prevzame meniško ime Ciril; Metod se vrne na Moravsko
- l.876 je Salzburška cerkev zatrla kulturno delovanje Metoda v Spodnji Panoniji
- nato v deželo začnejo vdirati Madžari (frankovska oblast se ne obdrži)
- l.876 padec Koclja oz. Spodnje Panonije